

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de Comitibus, qui prouincias administrabant, & qui nunc feuda habe[n]t:
& de Marchionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

vtriusq; imperii, fuit auctoritas militiæ diuisa, & præfectura prætoriana distributa, potissimum magistris peditum & equitum, nos de magistris equitum & peditum iure militari proprio capite agimus. Magister militum peditum præfentis habebat sub se comites militum Africa, Italia, Tingitanæ, tractus Argentoratensis, Britanniarum, littoris Saxonici, duces limitum decem, legiones Palatinas duodecim, auxilia Palatina sexagintaquinque, legiones comitatus triginta duo. Magister & comes peditum præfentis habebat sub sua dispositione vexillationes palatinas & comitatus. Erat & illustris comes equitum Galliarum, Illyrici, & aliarum prouinciarum. Fuit hic magister militiæ apud Iudæos dictus *scartaba*, princeps exercitus, Reg. 2. c. 2.

8 Meier f. domus Francis antiquis dictus, id est, præfectus domus regiæ, comes palatii, factus primus talis a Lothario Hilperici & Fredegunde Viricidæ filio Garnerius, f. post cuius mortem subrogatus Ansegisus filius sancti Arnulphi Metensis episcopi, cui & in dignitate successit Pipinus filius Ansegisii, & hinc Pipino filius Grimoaldus post mortem in dignitate successit anno sexcentesimo quadragesimo septimo. Hinc quoq; Eberuinus, quem corrupte dicunt Ebroinum, hinc & postea Liendefius: & post hunc Pipinus Ansegisii minoris filius, qui genuit Carolum Martellum, qui tandem Gallicum sibi adsciuit imperium. Et hæc quidem scribit Trittenius, istas successiones Meierorum & præfectorum domus

10 regie numerat. *Trittenius lib. 1. epitome histo. Franc.* Alii f. autem fuerunt, qui asserunt comitatum stabuli, & curam palatii, perpetuo apud eundem non fuisse in Gallia, & ita duas distinctas fuisse dignitates, quibus ego accedo, & ita etiam Valens Cæsar distinxit,

11 in d. l. de comit. & trib. schola. Et f. fuit quidam diligens auctor nostra ætate Ferronus, qui libros edidit de nominibus & insignibus magistrorum equitum seu Conestabulorum Gallie, & de præfectis palatio regio, quos vocamus *Grans maîtres de France*, Ferron au catalogue des tres illustres Ducs, Comtes, & autres

12 catalog. des grans maîtres de France. Et atque f. Naucerus, quos Germani vocant *Maior*, dicit præfectos palatii: Christianus Mafseus principes Palatinos, aulæ regiæ præfectos aut Archicæconomos. Dicit autem hifuerunt Meiers, aut Gallice corrupte, *Maires du palais*, vsque ad Carolum Martellum, qui occupauit imperium. Et tunc meieri loco institutus comes Parisiorum, vel comes Palatinus, cuius nomen perseverauit vsque ad tempora Roberti, ducis Aquitanie, fratri Eudii, qui mutauit nomen comitis,

14 in marchionem Francie. Hoc f. tamen reliquit Eudo filius, qui iterum recepit comitis nomen, eo que reliqui vs sunt vsq; ad Hugonem Caputium, qui se insigniuit nomine comitis Parisiorum, & marchionis Francie. Quibus etiam titulus vsi postea sunt, qui eum fecerunt vsque ad Geofridum comitem Andoræ, dictum *Grifegonnellam*, qui iterum nomen magni magistri Francie excitauit, quo etiam vsus fuerat Nordebertus anno domini sexcentesimo nonagesimo tertio, vide de his *Naucerus in Chron. 30. lib. generatio. 26. Vincentium in speculo histor. cap. 126. l. b. 30. Maffium in 4. lib. Chro. Equinbardum in vita Caroli Magni, Cæsin. in eiusdem vita.* Quo f. etiam nunc videntur in Gallia comites illi, qui pro symbolo maxime illius dignitatis baculum ferunt spiris aureis circumdatum, vt significet principem & rempublicam Francieam suæ sollicitudini commississe negotia domestica palatii regii, sicut comes stabuli, regii ensis custodiam suscipiebat, in symbolum susceptæ præcipue circa arma potestatis, ratione cuius hominum ligium regi exhibebat, vt legitur in codicillis officii comitis stabuli Arturi Britannici, comitis Richemontis, qui dux postea Britannie fuit. Inueni tamen in conferendis istis duabus dignitatibus, vt plerumque vni eadem fuisse collatas, & ab eodem usurpatas vsque fere ad Pipinum Breuem. Veruntamen & constat etiam curam stabuli & equorum principis, dum comites stabuli grauioribus negotiis essent occupati, alteri fuisse datam, quem in Gallia dicimus *le grand escuyer*. Translata magni magistri auctoritate in comitem stabuli tempore Caroli primi: sub quo fertur primus comes stabuli, seu magnus scutaris, Potonus Xantialis creatus. Paulus Iouius libro decimo sexto in fine testatur hæc maximam & primam post regem fuisse comitis stabuli dignitatem, cui quatuor minores magistri equitum, dicti nobis *mareschaux* subessent: & tempore Ludouici vndecimi sublatam: & tempore Francisci primi renouatam & datam Carolo Berbonio. Nō poterit f. aliquis tamē, hic comitem palatinum dici ea significatione, qua imperio Germanorum Palatinus dicitur, nam hic magister domus vere a palatio Palatinus dicitur: at nō ita apud Germanos Comes Palatinus, sed a regione capellatiana, quæ a palas nomen

habet, cui præfuit dictus Comes Palatinus, *B. Rhena. lib. 1. rer. German. & lib. 3. Amian. Marcell. lib. 18.* dicta nomine patrio Palatia. Meminit lex ciuilis de comite palatino in priore significatione sacri palatii, ad quem omnium rerum & rationum patrimonii principis relata est cura, in l. i. de offic. com. sac. pal. lib. 1. C. tit. 37. Sunt & alii palatini comites ab usue dicti, qui privilegia habent sine administratione legitimandi spurios & naturales, creandi tabelliones, faciendi doctores, & similia, *Balin §. 1. quis dic. dux, March. Chaff. in proam. in consue. Burg. ad verba conte de Flandes.* Erat & f. comes olim principibus Romanis rei priuata, qui secundum Valentinianum & Valerem commoda fiscalia recipiebat, d. l. i. de offic. com. rer. priuatarum. C. aliter dictus præfectus camerariorum principis, f. qui gubernabat principis priuatam substantiam, per diuersas prouincias sibi subditas, vt ait Cassiodorus, *lib. 6. 6. Variar. qui & hos magnam partem muneris aduocatorum filici possedisse scribit, & præfedis sepulcris, & matrimonii, re iudicæ contra arborem consanguinitatis contraherentur, & iis fuisse procuratores rei priuatae tabicetos.* Refert f. idem, *Cassio. eo. li. 6. in forma la. illustra. comitem domesticorum & dictum marescalcum aule.* Porro f. domesticus aule sunt pedites, vocat, vt inquit Procopius *lib. 3. belli Vandalici.* Socios domesticos, Romanis & pedites & equites dicti domesticis, & protectores, & qui eis imperat, primicerius, l. 2. *§. si. de domest. & protect. lib. 12. C. tit. 17.*

17 Hinc f. & dictus comes solemniorum, qui non multum abest ab eo, quem dicimus in Gallia, magistrum ceremoniarum, vt apud Amianum Marcellinum, *lib. 15.* Mercurius solemniorum vocatus est comes, qui omnia obseruabat tacite.

18 Erat f. comes & illustris sacrarum largitionum, qui dabat indulgentias, & militibus stipendia & donatiua populo calendis Ianuariis nomine principis, *Wolph. Lazius lib. 2. comment. reip. Roman. c. 11. Cassiod. lib. 6. variarum c. 7.* Et hic, vt pote Augustalis, habebat sub se iudicem sacrarum largitionum, & ceterarum prouinciarum, largitionum comites: vt comites sacrarum largitionum per Illyricum, per orientem Africae. Et comites commerciorum per orientem, Aegyptum, Mesiam, Scythiam, Pontum, Illyricum, & procuratores Cynegorum, Baphiarum, monetarum, linificio- rum. Rationales prouinciarum, præpositos thesaurorum, præpositos Bastagarum, præpositos Brambaticorum, siue argentariorum, in *lib. Notitia vtr. imperii.* ad hunc omnes largitiones mitebantur, in l. i. de offic. com. sac. largit. lib. 1. C. tit. 35. hunc etiam & eius primicerium cognouisse de litoribus, de mercatorum negotiis, de Salinis, de vestibus aureis & argenteis Cassiodorus testatur, *lib. 6. Var. c. 7.*

19 Comitatus f. sacri patrimonii aia dignitas eius, qui Augusti patrimonium curabat, possessiones, menfam que procurabat: unde & procurator a Lepidius in Commodi dictus. Meminit de hoc Cassiodorus ad Iulianum comitem patrimonii scribente Theodorico, *Cassio. lib. 1. Varia & lib. 4. §. 6.* Et exstat in iure rubrica, de offic. com. sac. patri lib. 1. C. tit. 39. Erant & comites rationales, qui pecunias principis dispensabant, *Iul. Cap. meminit in Clodio Albino, & Elius Lampri. in Alex.* Comitatus f. patrimonii facultas principis patrimonii concessa, pro subleuandis, non pro opprimendis priuatorum fortunis commissa: huius cura, inquit Cassiodorus, *lib. 6. Var. c. 9. in formula comit. patrimonii. epulas regias & regionum hominum & legatorum cernere.*

20 Aderat f. & in sacro principum comitatu comites Confistorian, ex quibus constabatur iudicium aulicum: ducebant enim & Cæsares secum inter comites & iuriscōsultos, vt Adriano adfuerunt Iulius Celsus, Saluius Iulianus, & alii, quos refert Spartianus in Adriano. hos Gratianus Cæsar spectabilibus proconsulibus equari decreuit, & principum agentium in rebus priuilegiis, l. 1. §. 2. de comit. b. confis. lib. 12. C. tit. 10. Erat f. & comitia primordialis, quæ præferebatur spectabilitati, *Cassiod. lib. 6. Var. c. 12.*

De comitibus, qui prouincias administrabant, & qui nunc feuda habent, & de Marchionibus.

C A P. 9.

- 1 Comites rei militaris qui, *Rhabdinus domesticorum comes & c.*
- 2 Comites rectores prouinciarum *romæ & grecis, Francis Landgrauii.*
- 3 Comites prouinciarum, rectores & iudices fuisse.
- 4 Comitatus Francie, prouincia distincta erant.
- 5 Comes iudex ciuitatis in Francia dictus erat, & habebat sub se scabinos.

- 6 Comites custodia maritima deputati & Marca.
- 7 Marchiones comites custodiunt Marca, Germanice *Marchgravi*.
Marchio ratione dignitatis loci proponitur interduo comitibus, ut comes dicitur. Sc. Marchio, limitaneus comes est, &c.
- 8 Marca traiectum, limit. Marchiones *Vassi*, & *Marta* quid num. 10.
- 9 Comites limitanei etiam apud Romanos sub se habebant, subditos prefectos, ut de comitibus limitum Africa, Tingitania, litoris Saxonici & alius docetur.
- 10 Ex Francis Germani omnes fere orti.
Limites duo Romani imperii orientis & occidentis precipui, &c. Totidem Francis, eratque *Osterriche* marca, id est, orientalis regni limit. & *Westerriche* marca, id est, occidentalis regni, &c. Ita & dicitur Turcicum imperium, vide in cap. 1. nu. 10.
- 11 Hinc *Austrasia* & *Vestria* dicta, quorum comites *Marchgravi*.
- 12 Marchionatus plures erecti exemplo dignitatis maioris, sed sine ratione limitum, apud *Fraios* & postea apud Germanos.
- 13 Dux vel marchio, an comes, quis horum p. referatur.
- 14 Ducatus, Comitatus, Marchionatus, ex temporalibus facti sunt familiares, & feudales: tandem cum dignitate, & iudicandi munere.
- 15 Comitatus privilegium, ne creditor comitis possit petere se mitti in eius possessionem rei servanda car. 11.
- 16 Superiores comites fere semper potestatem principis sequebantur, & officia exercebant in aula. Ceterum & alii comites, & aliquando illi de quibus egimus, ad administrandas vel regendas provincias mittebantur, & ad custodiendos limites regni, qui comites rei militaris dici possunt, h. 1. & 2. de comit. rei mil. lib. 1. c. 2. C. 11. 12. qualis fuit *Rhastinus* domesticorum comes, qui in expeditione in Gallos missus, ut ait *Gregorius Turonensis* lib. 2. *hystor.*
- 17 cap. 10. Alii comites rectores provinciarum, *romani* Graecis, apud Francos *Landgravi*. Sic Verus Imperator confecto bello, regna regibus, provincias vero comitibus suis dedit regendas, *Jul. Caput. in Vero.*
- 18 Exstat & in iure titulus, De comitibus qui provincias regunt, lib. 11. C. 11. 1. vnde & rexisse & iudicasse illos sibi commissas provincias liquet, & in legibus consuetudinariis adhuc iudices comites *Fridericus* dixit, in §. 1. *verse. quod si heredes, de pact. tene. lib. 4. feud. tit. 27.* Juxta & Francorum consuetudinem omnes provinciae comitibus distinctae erant, *Beatus Rhen. lib. rer. German. dum de Selesbadio agit.* & postea etiam cum tempore quidam nati vel creati, quorumdam comitatum erectionem & tempus in Gallia, referi *Chopin lib. 1. de dominio. tit. 6.* Beatus & *Rhenanus* inter comites Marchiones nominat. *dum ait, lib. 2. rer. Germanic. de statu Galliarum & Germaniae sub Francis agens, vicinior, fere civitati, inquit, comes praesidebat, is velut quendam advocatum episcopi agere cogebatur, nominatur aliquando in d. c. fiscalis, centenarius a centenis dictos, quorum ante meminimus, vicarios & abanos sub se habebat.*
- 19 Erant & praeterea comites ad custodiam maritimam. Item
- 20 ad marcam tuendam deputati, quos hodie marchiones vocamus, Germanice *Marchgravi*. Ut in de intelligere possimus, ratione loci non dignitatis marchionem praeposui aliquando comiti, ut comes etiam alii comiti praefectus. Ex compositione enim vocis marchionis qui *Marchgravi* dicitur, intelligerem nihil aliud eum esse, quam comitem limitaneum, vel ad exemplum eius nominatum. Et & marcham esse limitem vel traiectum limitaneum, docere potest lex Franca de istis comitibus, quos *vassos* vocat loquens, lib. 4. l. Franca. tit. de vassis dominicis. c. 4. De vassis nostris qui ad marcam nostram constituti sunt, custodiendum, aut in longinquis sua habent, beneficia, &c. Explicatque ita postea, eo. lib. 4. leg. Franca. de comitibus ad custodiam maritimam deputatis. *Volumus ut comites, qui ad custodiam maritimam deputati sunt, qui cumq; ex eis in suo ministerio residerent, de iustitia facienda se non excuset propter illam custodiam, sed si secum suos scabinos habuerit, sibi placitum teneat, & iustitiam faciat.*
- 21 Erant & Romanis comites limitanei, qui praepositos etiam sub se habebat limitum per limites, talis in libro Noticiae virtusq; imperii, comes Africae limitaneus, qui plures sub se habebat praepositos, ut praepositos limitis *Thamallensis*, *Montensis*, *Balensis*, &c. Huius generis comes spectabat limitum *Tingitaniae*, qui habebat sub se praefectum a *Hercule* & *Tamuco*, & alios tribunos. Item & comes litoris Saxonici per *Britanniam*: quamvis in *Britannia* esset & alius comes provinciae *Britannicae*, sed alius a limitaneo. Vt & in Italia in tractu *Argentoratensi*, & *alibi*. *Marca*, & in

quit *Wolph Lazius Germanus*, lib. 1. comment. de republ. Rom. 2. *limites* est, qui limitibus imperii praerant olim marchiones dicti, proprie *Marchgravi*. Romanis dices limitanei. Ita & Franci ex quibus maior ex parte Germani descenderunt, imperium extra Franciam cum propagassent, duos limites (ut Romani Orientis & Occidentis) constituerunt. unum *Osterriche* marcham, ac si dices regni Orientalis limitem. Alterum vero qui Francos proxime a *Saxoniis*, *Almaniis*, & *Burgundis* sequestrabat, *Westerriche* marcham hoc est, Occidentalis regni limitem nuncupabant. Hinc & *Austria* & *Vestria*, sine *Austrasia* & *Nestria* nomina orta sunt, quibus qui tunc comites praerant *Marchgravi* dicti. Nec tunc plures erant, quam quot essent *limites* *Francorum*. At & posterioribus seculis munere isto tam in principatu honore abeunte per *Italia*, *Manuamus*, *Mantiserrati*, *Veronensis*, & *Taurisianus* marchionatus distincti sunt. Quo abusu tunc in Italia incipiente, plures esse & marchae apud Germanos coeperunt, ut *Badensis*, *Rotolensis*, *Vogburgensis*, *Misnensis*, & alii innumeri nulla habita limitum ratione.

Et ex his facilis erit compositio antinomiarum, quae inter preces in varias distraunt sententias, quis praefatur, dux, marchio, an comes, quam *Boetius* in vitram; dicitur pattem, in tract. de auctori. Magni consilii, n. 107. & seq. Si consideremus omnes dignitate fere pares, sed aliunde esse trahendas praerogatarum differentias, ut certius nihil in huius questionis iudicio, quam regionum, quibus imperant marchiones & comites, d. lib. 11. ex vlt & ex antiqua consuetudine servata, ut etiam a *madam* *Lucas de Penna*, in rub. de comitib. confist. lib. 12. C. V. *Uis* enim & res ipsas & nomina immutat. Quo fit, ut etiam ad abulum referam, quod scribit *Kranzius* lib. 3. *Marcham* ex vulgari *Saxonum* dictam, quasi distinctum vltus villicationis aut ditionis, seu provinciam quam sui iuris per arma sint consecuti, vnde praefidi & ei qui ius in illa diceret nomen inditum marchionis. Non enim haec marchae definitio ad nomen pertinet, vel ad antiquam formam limitaneorum ducum, sed potius dignitatis specie & similitudine quadam, nomen sibi usurpavit. At tunc iam receptum video, marchiones maiores dici comitibus apud aliquos, & ex comitibus & baronibus maiori dignitate donari marchionatus eos comites & barones, qui quinque aut sex baronias in sua ditione habent, in quarum minima sunt saltem decem nobiles sibi subditi. Quare qui tot possidet geniculatus petit ab Imperatore, rege, aut principe, aut dnce, non a minore donari hac dignitate marchifatus sub titulo & nomine alicuius civitatis insignioris sibi subditi, inaugurari ab eodem privilegii que marchionis exornari, hominum novum eius nomine offerens & praefatis. Invenitur cuius est insigne & symbolum gemma pyropus, quae *Gallis* *Rubini*, species est carbunculi, quo princeps inuestiendae medium digitum marchionis ornatur cum annulo, haec tradit *Anthonius de la Sale*, in libro quem inscripsit *la Salade*, capite vel libro duodecimo commentar. in *Conte* *vassissant* *Baron* se peut faire *Marquis*. sacris peractis sacratissima liturgia. Edictum regium *Gallicum* anni 1579. decimo septimo *Augusti*, praefert marchiones procul dubio comitibus: statuit tamen, ut antequam marchifatus dicatur, sit compositus ex tribus baroniis, & tribus castellaniis unitis sub vno titulo, ratione cuius regi praebatur hominum & fidelitas. Si quis autem vicecomes aut baro voluerit fieri comes, necessarium ducunt eum habere debere in sua ditione quatuor baronias, quarum quilibet habeat saltem decem nobiles sibi subditos, qui eum comitari possint, tuncque potest is comes tantum creati per superiorem principem, qui saltem fuerit marchio, qui nihilominus potest alium, qui comitem faciat, delegare, post preces sacratissimae liturgiae peractas ab aliquo antistite. Princeps porro vel delegatus eius hominum & fidelitatis sacramentum ab eo accipiet sedens, inbebitque palam comitum privilegia perlegi, eumque pro symbolo dignitatis exornat & inuestit annulo, cui insit gemma adamas, praed. auctor. c. v. lib. 13. Ex dicto regio *Gallica* decimo septimo *Augusti* anni millefimo quingentesimo septuagesimo noni cauti. In eum titulum comitis quis transeat, nisi habeat duas baronias, & tres castellanias, aut saltem vna baroniam & sex castellanias unitas & nomine feudi possessas, & inuestitus a rege sub vno titulo. Vicecomes ex barone vel ex alio nobili diuite fit, is qui habet in patrimonio suo saltem triginta clientelares nobiles seu vassallos, id est, baronias tres, dicunt *Galli*, *Estre* *necessaire*, que celui qui veut estre baron ou vicomte, ait trois ou quatre benneries de son par moine, ou acquises, dont la moindre doit estre de dix hommes nobles ses hommes. de son Roy ou prince, par qui il doit estre vicomte. Cum autem vicecomes sit geniculatus, debet offerre principi hominum novum simul

pro omnibus suis baronibus in vnum nomen vicecomitis redactis, sub titulo præstantioris loci, quem possidet: & tunc princeps, ille qui vicecomitem facit, cum simbolo virgulæ aut eæ eum mittit in possessionem vicecomitatus, idem auctor la Saie, eod. vol. lib. vel c. 14.

- 15 Porro apparet ex superioribus & moribus diuersarum gentium, comitatus, ducatus, & marchionatus fuisse administrationes aliquando temporarias, non perpetuas: tandem tamen ex fide familiarum perfecta, in feuda seu in fidem datas, & in illarum administratione curanda, prouentus & redditus & iura administrandi possessionibus cessasse, excepto superiori & imperiali domino, quod sibi principes referuarunt. Remansit vna & iudicandi auctoritas, quæ temporarii comites habebat coniunctam, quantum ad custodiam tantum fuissent designati. Nam & iudicabant cum accessoribus, seu, vt dicunt leges Franciæ, cum scabinis, l. 4. leg. Francicarum, c. 4. de comitib. ad custod. maritimam deputa.
- 16 Chaffaneus in præem. comment. consuet. Burg. ad verba conte de Flandres. priuilegium notat feudi comitatus, quod licet creditor in actione personali possit petere se mitti in possessionem feudi, quod vasallus tenet, vt ipse possit fructus percipere: etsi ius in illum non transeat, Bar. in l. si finis, §. si de veltigali. de dam. inf. Ang. in leorum, eo. tit. tamen in hoc comitatus feudo, non fiat missio in possessionem hac ratione, quænis creditor possit percipere fructus, Bal. in Ansb. ei qui iurat, in 4. Charta, de bon. anct. ind. possid.

De Baronibus. Cap. 10.

- 1 Baronia feudum in Gallia cum Castellania par, eiusque iurisdictionis.
- 2 Baro debet habere sub sua ditione ad minus duas Castellanas.
- 3 Baro habet omnimodam iurisdictionem, & ideo habet insignia, iustices a quatuor pilliers sans fest.
- 4 Baro in Germania & Scotia idem quod vassus regius: & duces hoc nomine quoque contineri Blondus ait.
- 5 Baro Langbardis dicitur magnus Castellanus. & in Gallia cum omni iurisdictione vassus magnus, capitaneus regni.
- 6 Baro inferior comite dicitur.
- 7 Baronem alii supremam dignitatem in beneficiaria causâ putant, & Baronis notaciones in nomine.
- 8 Baronis alia nominis declinationes.
- 9 Benneretus quis, & quomodo fiat.

IN Gallia adhuc dignitas vna baronis, & feudum baroniæ inuenitur, cum castellaniis, de quibus in feudi diuisione dictum, paria iura habens, in consue. Tyrone, tit. des droitz de baronie. cognitionemque omnium rerum tam ciuiliam, quam criminalem, demtis regis casibus, aux costumes d'Amiens, tit. des droitz & Amandes des Seigneurs, art. 12. de quibus in iurisdictione iudicum

Deo fonte agitur. Quia ante quam quis baronis titulum sibi usurpare possit iure castellaniis plures saltem tres, consue. Andum, tit. des droitz de baron, art. 47. du Maine, tit. des Seigneurs & barons, art. 54. vel duas possidere debet, ex consue. Tyrone, art. 47. Exitat edictum regium Gallie, 17. Augusti, anno 1579. publicatum in Senatu Amoreo 9. Kalen. Octob. eiusdem anni, quo cautum vt iuxta arectum priuati, regii consilii 10. Martii 1578. ne prius baronia dicatur, quam cõposita sit vel habeat sub sua ditione tres castellaniis ad minus, quæ vnitæ sint & simul incorporatæ, & possessæ sub vno titulo & homagio præstito regi. Ideo potest habere insignia omnimodæ iurisdictionis, & vt consuetudines loquuntur, proxime citatæ & alia, iustices particulares a quatuor pilliers, sans toutes fois qu'il y aye fest par dessus. Barones præ apud Germanos & Scotos dici idem, quæ d'vassos regios, testatur Hector Boethius, lib. 2. histor. Scoticæ. Et eo nomine duces contineri Blondus voluit, lib. 5. eod. 2. Eoq; nomine, aliqui putant regni capitaneos dictos & magnates, omnes duces, comites, marchiones. Et Ortho Fritingenus, lib. Friderici 2. cap. 12. Guillelmum Marchionem de Monteferrate, inter Italiæ Barones refert. Et antiquis quoque in Gallia, barones, comites, dici placuit aliquando, vt pluribus docet Rhenatus Chopinus, lib. 2. leg. Indium, cap. 47. Baldus autem hunc Langbardis magnum castellanum vocati notat, Bald. in cap. vno delegatorum, de offic. delegat. & in cap. 1. qui feudum dare possunt. & in Gallia quoque Boerius ad consue. Brit. de iurisd. omnium ind. §. 3. §. 13. cumque esse qui in summa, mediæ, & summæ coetitionis ius in arce quadam concessione principis obtinuerit, Bald. in cap. innotuit, de elect. Suspiciantur alii, Barbat. in repetitione extranag. volentes baronem eum dici, qui valassor magnus, & capitaneus regis in feudis dicitur, in cap. 1. quis dicitur dux,

marchio, quem de plebe aliqua, vel de parte princeps inuestiuit. Alii autem placuit quemlibet infra comitem habentem aliam quam dignitatem dici baronem: voluerunt enim digniorem esse comitatum baronia, Iacobus Curtius Jun. in 2. part. tract. feud. in i. quasi. de personis laicis. Neque vulgo probatur sententia eorum, qui has dignitates confundunt, eo quod sæpe vtræque nominentur in iure simul vt diuersæ, in extranag. volentes, in cap. fundamenta, de elect. in 6. cap. grandi, de suppl. negli. pralut. in 6. Quidam & supremam post regiam potestatem batonis, quod ad clientelaria iura pertinet, putant: eosque barones a verbo Græco Capiv dictos autumant, Alciat. lib. 5. tit. cap. 16. quod grauitate dignitateque ceteros dominos beneficiarios antecire debeant: eiusque rei testimonium ex Cicero citant ad Atticum, lib. 5. ad Attic. Apud patronum & vel quos barones te in maxima gratia posui. Et. Vbi tamē alii Varrones legunt. Alii, Ioan. Brecheus ad consue. d. municipal. Gall. cap. des droitz de baron. articu. 1. barones a forma ædificii clientelaris deducunt, quod domus vndique oclusæ & substructæ turribus, barreis, a Palæstinis dicantur teste Cæl. Rhodigino, lib. 18. cap. 30. Sed si ex aliis linguis nostram interpretari liceat, mihi verior declinatio videtur ex Hebraico sermone, vt baro dicitur veluti creatura noua, & creatio quæ non sit nec dux, nec marchio, nec comes, sed nouum quid. Sic enim Hebræi dicunt, bara ברא creati, & את ברא ב figmentum, creaturam nouam, vel a barah ברה elegit, vt dicitur baro electus. Et apud Rabinos in Schemo. b. ra. cap. 30. etiam ברא בר barion dicitur farelles, qui dicitur vulgo spathacius, spadaciu.

IN Gallia sunt duæ species affines nobilium & feudorum, quas dicunt de benneret & barons. Benneret iure suæ dignitatis antequam talis dici mercatur nobilis esse debet genere in quarto gradu, possidens in ditione decem scutarios bachalarios armorum, id est, decem vasallos, habens sufficiens patrimonium, quo possit secum ducere quatuor aut quinque nobiles comites continuos cum equitibus duodecim aut sexdecim. Fit autem Benneretus, cum princeps huiusmodi personæ concedit vexilli ius, & ex vexillo pedicum in acie, vel extra, die solemni sacris peractis, admittit acumina, vocant la queue du pennon, sitque labarum, id est, equitum vexillum, vocant Cornette, eumque equitem facit, si iam non est. Quod si ditior hic fit benneretus, & habet vnam benneretam, aut sex equites bachalarios, qui possideant singuli in centum sexcentas libras ex eius ditione seu feudo, tunc possunt ex licentia principis, baronis nomen sibi adsciscere. Iohannes Butelerius in summa rurali, tit. du droit au baron. cautum ait, Ne barone minor aufit capere falcones seu accipitres, astorgios, autours, lanarios, laniers, gyfcalcos, gerfaus, abique permissu baronis: neve ardeolæ heron, moliatur insidias quiquam, nisi auium, quibus capiuntur aucupio excepto barone. In consuetudinibus quoque Andium, titulo de Baronibus, l'espau de falcon, & du cheual d'estrier qu'est cheual de guerre, conuifer, ou de lances, appartiennent au droit de baron. vocat espau errantem sine domino falconem, vel equum militarem.

De Castellanis, & Valuassoribus, & vassis.

C A P. II.

- 1 Valuassores regni, qui hodie capitanei, & minores valuassores qui.
- 2 Valuassores vnde dicti.
- 3 Valuassini qui, & Valuassorum tres gradus.
- 4 Vassorum minorum feudum adimi poterat, iure communifuedorum, non consuetudine Mediolanensi.
- 5 Senior in iure feudorum qui, & inde vox Seigneur.
- 6 Vassidem quod vassalli.
- 7 Bassalar quis dicitur lingua Agarenorum.
- 8 Vissri Bassi.
- 9 Begler, Beghi, Bassi qui.
- 10 Imperii Turcici duæ generales partes, Natolia orientalis, Romania occidentalis, & singula in prouincias quæ sunt sexaginta sex.
- 11 Militibus a Turcis in prouinciis agris assignati, qui dicitur Thimarchi equites.
- 12 Decime dantur Thimarchis militibus ab incolis, vt viuant & alant equos.
- 13 Qui milites habent, agros feudatarios apud Turcas, & qui stipendia.
- 14 Agri etiam quibusdam militibus ab Ottomanis principibus dantur, vt equites exhibeant, aut pedes.

